

МАРЧЕНКО МАКСИМ ЮРІЙОВИЧ

кандидат юридичних наук, докторант,

Харківський національний університет внутрішніх справ

<https://orcid.org/0009-0006-0078-8346>

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОПЕРАТОРІВ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Визначено сутність та особливості правового статусу операторів протимінної діяльності в Україні. Сформульовано поняття «правовий статус оператора протимінної діяльності», а також обов'язкову умову його набуття – наявність сертифікованих фахівців, технічного обладнання, засобів зв'язку, системи управління, що підтверджує спроможність оператора здійснювати протимінну діяльність.

Установлено особливість правового статусу оператора протимінної діяльності, що полягає у здійсненні оператором суто сертифікованих процесів, що є практичними аспектами його діяльності, а не владними повноваженнями. З'ясовано, що не лише отримання сертифіката, а й укладення договору страхування відповідальності за шкоду, яку може бути завдано довіллю та/або здоров'ю і майну третіх осіб, становить обов'язкову умову здійснення оператором протимінної діяльності.

Ключові слова: правовий статус; протимінна діяльність; оператор; сертифікація; моніторинг; гуманітарне розмінування; вибухонебезпечні предмети; протимінні заходи.

Постановка проблеми. В умовах збройної агресії російської федерації проти України надзвичайно гостро актуалізувалася проблема протимінної безпеки. Сьогодні Україна є однією з найбільш замінованих країн світу, що створює істотну загрозу життю та здоров'ю цивільного населення, ускладнює соціально-економічне відновлення й повернення до мирного життя. За таких умов ефективне функціонування системи протимінної діяльності набуває ключового значення як інструмент сталого розвитку постраждалих територій.

Станом на червень 2022 р. площа потенційно забруднених вибухонебезпечними предметами територій України перевищувала 174 тис. км² – це майже 25 % загальної площі країни. До кінця 2024 р. завдяки зусиллям українських і міжнародних операторів протимінної діяльності вдалось очистити приблизно 35 тис. км² [1]. Саме оператори протимінної діяльності відіграють головну роль у практичній реалізації протимінних заходів. Однак питання правового визначення поняття «оператор протимінної діяльності», його статусу, повноважень, прав і обов'язків залишаються недостатньо врегульованими, що ускладнює координацію дій, контроль якості робіт, ліцензування,

залучення міжнародної допомоги та забезпечення безпеки персоналу.

Отже, дослідження поняття і статусу операторів протимінної діяльності є важливим в аспекті адміністративного права і формування ефективної, безпечної та прозорої системи протимінної діяльності в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика правового статусу операторів протимінної діяльності досі не набула належного висвітлення в українській правовій науці. Науковцями це питання вивчалось лише фрагментарно, тому потребує комплексного аналізу. Серед небагатьох досліджень варта уваги праця О. М. Ботнаренка, який аналізує окремі елементи правового статусу суб'єктів протимінної діяльності, зокрема операторів, приділяючи увагу їх повноваженням [2]. На процедурних аспектах набуття, призупинення і припинення правового статусу операторів протимінної діяльності зосереджуються О. А. Бойко, П. І. Гаман та С. І. Павлов [3].

Однак зазначені дослідження поодинокі й не формують цілісної наукової бази для розуміння правової природи операторів протимінної діяльності. Це вкотре засвідчує наявність прогалини у сфері наукового вивчення

правових аспектів протимінної діяльності та актуалізує подальше теоретичне розроблення поняття й особливостей правового статусу таких суб'єктів.

Метою статті є визначення поняття правового статусу операторів протимінної діяльності в Україні, а також його особливостей.

Виклад основного матеріалу. Національні стандарти України протимінну діяльність визначають як «діяльність, спрямовану на зменшення соціального, економічного й екологічного впливу вибухонебезпечних боєприпасів» [4]. Поняття «протимінна діяльність» і перелік суб'єктів протимінної діяльності визначено Законом України «Про протимінну діяльність» від 06.12.2018 р. № 2642-VIII. Відповідно до частини 2 ст. 6 цього Закону одними із суб'єктів протимінної діяльності є оператори протимінної діяльності. Під останніми законодавець розуміє вповноважені підрозділи центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, у тому числі міжнародні та іноземні, що залучаються до проведення заходів у сфері протимінної діяльності [5]. Отже, Закон «Про протимінну діяльність» – головний законодавчий акт, який визначає правовий статус оператора протимінної діяльності в Україні.

Необхідно зауважити, що згідно із законодавчим визначенням поняття «оператори протимінної діяльності» до таких відносять виключно юридичних осіб. У науковій доктрині під правовим статусом юридичної особи прийнято розуміти встановлене нормами права її становище, сукупність її прав та обов'язків. Правовий статус містить такі елементи: 1) правосуб'єктність; 2) установлені законом права та обов'язки; 3) гарантії установлених прав; 4) відповідальність суб'єкта за невиконання обов'язків [6].

У статті 28 Закону України «Про протимінну діяльність» передбачено, що оператори протимінної діяльності як виконавці заходів у сфері протимінної діяльності набувають такого статусу від моменту отримання згідно з чинним законодавством сертифіката відповідності процесів з протимінної діяльності, які здійснює оператор протимінної діяльності [5].

Сьогодні порядок отримання операторами протимінної діяльності сертифіката регламентовано Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реалізації

експериментального проекту щодо сертифікації операторів протимінної діяльності та процесів протимінної діяльності» від 02.02.2024 р. № 123. Мета експериментального проекту – встановити єдиний підхід до сертифікації операторів і процесів протимінної діяльності шляхом запровадження на період його дії порядку видачі операторам сертифікатів відповідності процесам протимінної діяльності. Порядком передбачено, що для проведення (первинної чи повторної) сертифікації оператор подає до органу із сертифікації заяву державною мовою. У разі, якщо заявник не має права на статус оператора протимінної діяльності (ч. 3 ст. 28 Закону України «Про протимінну діяльність»), то орган із сертифікації відмовляє в розгляді заяви і повідомляє про це заявника електронною поштою або через портал «Дія» протягом двох робочих днів. Якщо ж підстав для відмови у розгляді заявки немає, то орган сертифікації розпочинає процедуру первинної сертифікації [7].

Процедура первинної сертифікації оператора протимінної діяльності здійснюється у чотири етапи: 1) організаційний – перевірка юридичних, фінансових, управлінських та якісних можливостей заявника; 2) операційний – оцінювання технічної і практичної спроможностей на підставі поданих документів; 3) оцінювання на місці – підтвердження відповідності діяльності заявника стандартним процедурам і вимогам законодавства; 4) аналіз і рішення – незалежна експертиза результатів з ухваленням рішення про сертифікацію. У разі позитивного рішення протягом трьох робочих днів укладається сертифікаційна угода, яка передбачає обов'язки сторін і вимоги щодо підтримання відповідності протягом дії сертифіката. При цьому статус оператора надається з моменту отримання сертифіката хоча б на один із заявлених процесів: нетехнічне обстеження; технічне обстеження; розмінування вручну; розмінування із використанням машин і механізмів; застосування кінологічних розрахунків мінно-розшукової служби; очищення районів ведення бойових дій; розмінування акваторій; знешкодження (знищення) мін/вибухонебезпечних залишків війни; інформування населення про ризики, пов'язані з мінами та вибухонебезпечними залишками війни. Законодавством також передбачено можливість розширення сфери сертифікації, тобто йдеться про доповнення новим окремим процесом протимінної діяльності переліку процесів протимінної діяльності, на які

оператору протимінної діяльності видано сертифікат відповідності [7].

Отже, оператор протимінної діяльності виконує заходи з розмінування, його компетенції залежать від його правового статусу, сфери діяльності та процесів, що було сертифіковано. При цьому їх проведення є не владними повноваженнями, а практичними аспектами діяльності оператора [2].

Перелік суб'єктів, що набули статусу оператора протимінної діяльності, підлягає обліку, який здійснює Національний орган з питань протимінної діяльності відповідно до Порядку, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 р. № 1150. Станом на червень 2025 р. в Україні сертифіковано понад 100 операторів протимінної діяльності. Така кількість свідчить про створення в державі ринку розмінування, активне залучення міжнародних організацій і підвищення спроможності урядових операторів у сфері протимінної діяльності [1].

Згідно з національним стандартом ДСТУ 8820-3:2024 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 3. Система управління інформацією» оператори протимінної діяльності є основними суб'єктами протимінної діяльності, що здійснюють збирання та узагальнення даних. Вони збирають, перевіряють і своєчасно подають інформацію щодо виконання заходів із протимінної діяльності до Центру протимінної діяльності (ЦПМД), Центру гуманітарного розмінування (ЦГР) і зазвичай є головним джерелом таких даних. При цьому оператори протимінної діяльності здійснюють такі заходи.

1. Збирання достовірних даних та своєчасне їх надання до ЦПМД/ЦГР відповідно до визначених вимог.

2. Управління даними та інформацією, пов'язаними з роботою організації, а також забезпечення їх збереження.

Для виконання заходів з управління інформацією у сфері протимінної діяльності оператор протимінної діяльності визначає відповідальну особу, забезпечує їй доступ до необхідних ресурсів та організовує проходження професійної підготовки [8].

Необхідно зазначити, що ЦПМД розробляє Інструкцію щодо планування виконання процесів протимінної діяльності сертифікованими операторами протимінної діяльності. Така інструкція надає сертифікованому оператору протимінної діяльності керівництво щодо

процедури внутрішнього планування, організації та координації діяльності оператора протимінної діяльності, оформлення й подання заявок на початок або продовження здійснення процесів протимінної діяльності у територіальних громадах на деокупованих територіях України.

Так, після завершення сертифікації процесів протимінної діяльності та отримання сертифіката оператор протимінної діяльності надсилає офіційного листа до ЦПМД щодо готовності до виконання процесів протимінної діяльності. Другий етап передбачає вже погодження територіальних громад для здійснення процесів протимінної діяльності із секретаріатом Національного органу з питань протимінної діяльності. На цьому етапі ЦПМД детально аналізує і планує здійснення процесів з огляду на заявлені спроможності оператора протимінної діяльності та потреби територіальних громад.

Після цього оператор протимінної діяльності надсилає до ЦПМД заявку на отримання розпорядження начальника ЦПМД про організацію виконання процесів гуманітарного розмінування не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня, з якого оператор протимінної діяльності має намір розпочати виконання відповідних процесів. Оператор також організовує взаємодію з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування. Відповідно до ДСТУ 8820:2023 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Основні положення» не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня, з якого він має намір розпочати виконання процесів протимінної діяльності на території відповідної об'єднаної територіальної громади, надсилає на адресу цієї громади та обласної військової адміністрації повідомлення про початок виконання таких процесів із метою забезпечення участі громадян на відповідних етапах їх виконання. Якщо через безпекову ситуацію оператор протимінної діяльності не може здійснювати процеси протимінної діяльності, то він письмово повідомляє ЦПМД, який здійснює перерозподіл територій і видає нове розпорядження про організацію виконання процесів гуманітарного розмінування. Зазначене розпорядження ЦПМД видає не пізніше 7 робочих днів із моменту отримання заявки і визначає в ньому персонал, задіяний у процесах, обладнання, порядок взаємодії з іншими суб'єктами протимінної діяльності, географічну інформацію щодо місця виконання процесів, терміни, а також порядок звітування. Після отримання розпорядження начальника

центру ЦПМД оператор протимінної діяльності розпочинає свою діяльність не раніше й не пізніше дати, зазначеної у розпорядженні. Водночас оператор протимінної діяльності щоденно проводить детальне планування, організацію, координацію та аналіз здійснення заходів протимінної діяльності, вдосконалення управління, орієнтованого на досягнення кінцевого результату, відповідно до сертифікованих процесів [9]. Необхідно зазначити, що крім отримання сертифіката й розпорядження начальника ЦПМД, перш ніж розпочати виконання процесів протимінної діяльності, оператор зобов'язаний укласти договір страхування відповідальності за шкоду, яку може бути заподіяно довіллю та/або здоров'ю і майну третіх осіб, за класом страхування 13, визначеним ст. 4 Закону України «Про страхування» від 18.11.2021 р. № 1909-IX (ст. 31 Закону України «Про протимінну діяльність») [5].

Сьогодні в Україні працює 101 оператор протимінної діяльності, із них – 93 вітчизняні компанії або структури і 8 іноземних представництв. До державних структур належать 32 оператори, серед них: аварійно-рятувальні загони ДСНС, військові частини Державної спеціальної служби транспорту та Збройних Сил України [3]. Поряд із державними органами важливу роль у сфері гуманітарного розмінування відіграють і недержавні оператори. До таких належать: 1) комерційні організації (ТОВ), які діють із метою отримання прибутку, часто залучаються до виконання державних замовлень; 2) місцеві некомерційні організації – громадські організації та благодійні фонди, що здійснюють протимінну діяльність за рахунок грантової підтримки або коштів міжнародних донорів; 3) міжнародні некомерційні організації – HALO Trust, Danish Refugee Council (DRC), Norwegian People's Aid (NPA), Mines Advisory Group (MAG) тощо, які реалізують гуманітарні проекти у сфері протимінної діяльності за кошти міжнародної підтримки [1].

Оскільки операторами протимінної діяльності можуть бути різні суб'єкти, є певні особливості здійснення ними відповідних процесів. Зокрема, неурядовим операторам протимінної діяльності забороняється виконання заходів із гуманітарного розмінування на територіях, що розміщуються у межах 20 км від лінії бойового зіткнення та/або державного кордону [3]. Однак необхідно зауважити, що

велика кількість державних і недержавних операторів протимінної діяльності ускладнює ефективне планування та управління завданнями. Так, траплялися випадки, коли недержавні оператори зупиняли роботи на ділянках, де згодом здійснювалися заходи з боку державних органів, і навпаки – оператори отримували типові завдання на розмінування після того, як цю ж саме територію було обстежено підрозділами оперативного реагування і вилучено всі вибухонебезпечні предмети. Отже, є потреба у чіткому регулюванні й узгодженні процесів розмінування [1].

Законодавством передбачено здійснення моніторингу відповідності оператора протимінної діяльності вимогам сертифікації, а також підстави для тимчасового зупинення, скасування дії сертифіката оператора протимінної діяльності. Варто зауважити, що у травні 2025 р. Кабінетом Міністрів України було внесено зміни до Постанови № 123 від 02.02.2024 р. Оновлений Порядок ведення обліку операторів протимінної діяльності передбачає нові підстави для призупинення дії сертифіката відповідності. Зокрема, якщо оператор протимінної діяльності не виконує роботи за призначенням упродовж двох років, сертифікат можуть призупинити. Запроваджено також механізм позапланового моніторингу операторів у таких випадках: подання оператором заяви до органу сертифікації (у паперовій або електронній формі через Портал Дія); надходження повідомлення про порушення, що загрожують якості робіт, безпеці персоналу, довіллю чи державі; інцидент із вибухонебезпечними предметами, що призвів до загибелі чи травмування; виявлення невідповідностей під час перевірки вимог ДСТУ 8820:2023; рішення суду, що набуло чинності [5].

Отже, процес нормативного врегулювання й удосконалення правового статусу операторів протимінної діяльності в Україні залишається динамічним, зважаючи на необхідність його оновлення відповідно до практичних потреб і безпекових викликів у сфері протимінної діяльності.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Під правовим статусом оператора протимінної діяльності необхідно розуміти закріплені національним законодавством права, обов'язки, вимоги та юридичну відповідальність, які в сукупності визначають правове становище суб'єкта, уповноваженого на виконання протимінних заходів.

До особливостей правового статусу оператора протимінної діяльності доцільно віднести: 1) здійснення протимінної діяльності лише на підставі сертифіката; 2) наявність сертифікованих фахівців, технічного обладнання, засобів зв'язку та системи управління якістю згідно зі стандартами; 3) укладення договору страхування відповідальності за шкоду, яку може бути заподіяно довкіллю та/або здоров'ю, майну третіх осіб, перед здійсненням сертифікованих процесів; 4) ексклюзивне право на технічне обстеження територій, гуманітарне розмінування та знищення вибухонебезпечних предметів; 5) неможливість здійснення сертифікованих процесів без взаємодії з Центром протимінної діяльності, Центром гуманітарного розмінування, органами місцевої влади та органами місцевого самоврядування; 6) обов'язок дотримання принципів прозорості і звітності, що забезпечується періодичним моніторингом його діяльності; 7) можливість позбавлення правового статусу та притягнення до юридичної відповідальності у разі порушень.

Оскільки правовий статус оператора протимінної діяльності у стадії становлення, доцільно внести певні зміни до Закону України «Про протимінну діяльність» та інших нормативних актів задля забезпечення правової визначеності щодо компетенції, гарантій, відповідальності та інших елементів правового статусу державних і недержавних операторів. Зокрема, у ст. 28 зазначеного нормативного акта потрібно закріпити відмінності між державними і недержавними операторами, визначити їхні права, обов'язки та межі відповідальності, а також передбачити можливість створення змішаних груп державних і недержавних операторів для роботи на складних або небезпечних територіях із чітким розподілом повноважень.

Перспективами подальших досліджень вбачається розроблення нових пропозицій щодо вдосконалення правового статусу операторів протимінної діяльності та механізмів його практичної реалізації.

Перелік джерел посилання

1. Біла книга оновлення інституційної архітектури протимінної діяльності в Україні / С. Єнсен та ін.; Інститут глобальних змін Тоні Блера, 2025. 111 с. URL: <https://surl.li/vnnqcx> (дата звернення: 02.08.2025).

2. Ботнаренко О. М. Розмежування повноважень у сфері протимінної діяльності: суб'єкти, компетенції, проблеми практичної

реалізації. *Національні інтереси України*. 2025. № 6 (11). С. 692–703. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-692-703](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-692-703).

3. Бойко О. А., Гаман П. І., Павлов С. І. Гуманітарне розмінування в Україні: державна політика і державне управління. *Публічне управління і політика*. 2025. № 5 (9). С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.5.13>.

4. ДСТУ 8820-1:2023. Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 1. Система управління якістю [Чинний від 2024–03–01]. URL: <https://surl.li/kryamq> (дата звернення: 08.08.2025).

5. Про протимінну діяльність : Закон України від 06.12.2018 р. № 2642-VIII. URL: <https://surl.li/tqcsfs> (дата звернення: 02.08.2025).

6. Парасюк В. М., Парасюк М. В. Особливості правосуб'єктності юридичної особи. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2018. № 2. С. 139–145.

7. Про затвердження Порядку реалізації експериментального проекту щодо сертифікації операторів протимінної діяльності та процесів протимінної діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2024 р. № 123. URL: <https://surl.li/rwlvtn> (дата звернення: 02.08.2025).

8. ДСТУ 8820-3:2024. Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 3. Система управління інформацією [Чинний від 2024–06–01]. URL: <https://surl.li/vgcvrv> (дата звернення: 03.08.2025).

9. Інструкція щодо планування виконання процесів протимінної діяльності сертифікованими операторами протимінної діяльності від 03.02.2025 р. Центр протимінної діяльності. URL: <https://surl.li/jxnlem> (дата звернення: 02.08.2025).

References

1. Yensen S., Klark E., Merion P., Zhuromska D., Hoch D., Kalinin R. (2025). *Bila knyha onovlennia instytutsiinoi arkhitektury protymynnoi diialnosti v Ukraini* [White Paper on the Renewal of the Institutional Architecture of Mine Action in Ukraine]. Instytut hlobalnykh zmin Toni Blera. Retrieved from: <https://surl.li/vnnqcx> (accessed 2 August 2025) [in Ukrainian].

2. Botnarenko O. M. (2025). *Rozmezhuвання povnovazhen u sferi protymynnoi diialnosti: subiekty, kompetentsii, problemy praktychnoi realizatsii* [Distribution of powers in the field of mine action: actors, competences, and problems of practical implementation]. *Natsionalni interesy*

Ukrainy, no. 6 (11), pp. 692–703. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-692-703](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-692-703) [in Ukrainian].

3. Boiko O. A., Haman P. I., Pavlov S. I. (2025). *Humanitarne rozminuvannia v Ukraini: derzhavna polityka i derzhavne upravlinnia* [Humanitarian demining in Ukraine: state policy and public administration]. *Publichne upravlinnia i polityka*, no. 5 (9), pp. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.5.13> [in Ukrainian].

4. DSTU 8820-1:2023. *Protyminna diialnist. Protsesy upravlinnia. Chastyna 1. Systema upravlinnia yakistiu* [State Standard 8820-1:2023. Mine action. Management processes. Part 1. Quality management system]. (2024, March 1). Retrieved from: <https://surl.li/kryamq> (accessed 8 August 2025) [in Ukrainian].

5. *Zakon Ukrainy Pro protyminnu diialnist № 2642-VIII* [Law of Ukraine about the Mine Action activity no. 2642-VIII]. (2018, December 6). Retrieved from: <https://surl.li/tqcsfs> (accessed 2 August 2025) [in Ukrainian]

6. Parasiuk V. M., Parasiuk M. V. (2018). *Osoblyvosti pravosubiektnosti yurydychnoi osoby* [Features of the legal personality of a legal entity]. *Visegrad Journal on Human Rights*, no. 2, pp. 139–145 [in Ukrainian].

7. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennia Poriadku realizatsii eksperymentalnoho proiektu shchodo sertyfikatsii operatoriv protymynnoi diialnosti ta protsesiv protymynnoi diialnosti" № 123* [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the approval of the Procedure for the implementation of a pilot project on the certification of mine action operators and processes" activity no. 123]. (2024, February 2). Retrieved from: <https://surl.li/rwlvtn> (accessed 2 August 2025) [in Ukrainian].

8. DSTU 8820-3:2024. *Protyminna diialnist. Protsesy upravlinnia. Chastyna 3. Systema upravlinnia informatsiieiu* [State Standard 8820-3:2024. Mine Action. Management Processes. Part 3. Information Management System]. (2024, June 1). Retrieved from: <https://surl.li/vgcvrw> (accessed 3 August 2025) [in Ukrainian].

9. *Tsentr protymynnoi diialnosti (2025). Instruksiiia shchodo planuvannia vykonannia protsesiv protymynnoi diialnosti sertyfikovanymy operatoramy protymynnoi diialnosti* [Instruction on Planning the Implementation of Mine Action Processes by Certified Mine Action Operators]. (2025, February 3). Retrieved from: <https://surl.li/jxnlem> (accessed 2 August 2025) [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції / Received: 05.08.2025

Прорецензовано / Revised: 25.08.2025

Схвалено до друку / Accepted: 29.08.2025

MARCHENKO MAKSYM

Candidate of Juridical Sciences,

Doctoral Student,

Kharkiv National University of Internal Affairs

<https://orcid.org/0009-0006-0078-8346>

CONCEPT AND FEATURES OF THE LEGAL STATUS OF MINE ACTION OPERATORS IN UKRAINE

The article is devoted to defining the concept and key features of the legal status of mine action operators in the context of current Ukrainian legislation. It clarifies the legislative understanding of the term "mine action operators" and offers an original definition of the "legal status of a mine action operator". It is established that only legal entities – whether public or private – may act as mine action operators, acquiring such legal status from the moment they receive, in accordance with the law, a certificate of conformity for the mine action processes they carry out. The article notes that legislation provides for both initial and repeated certification of mine action operators.

One of the mandatory conditions for acquiring the status of a mine action operator is the presence of certified specialists, technical equipment, communication tools, and a management system, confirming the

operator's capability to perform mine action activities. A distinctive feature of the legal status of a mine action operator is the execution of certified processes, which are practical operations rather than authoritative powers. The law also provides for the possibility of extending certification.

The article emphasizes that a key difference between the legal status of state and non-state operators lies in the prohibition for non-state actors to carry out humanitarian demining in areas located within 20 km of the line of contact or the state border. It also highlights that mine action operators may not conduct certified processes without cooperation with the Mine Action Center, the Humanitarian Demining Center, local authorities, and local self-government bodies.

Additionally, it has been established that not only obtaining a certificate, but also concluding a liability insurance contract for potential damage to the environment and/or the health and property of third parties is a mandatory requirement for a mine action operator to carry out its activities. The article concludes that the legal status of mine action operators in Ukraine is still in the process of formation, as evidenced by numerous amendments to the current legislation. In order to ensure legal certainty, it is proposed to amend Article 28 of the Law of Ukraine "On Mine Action", clearly establishing the differences between state and non-state operators, their rights, obligations and limits of responsibility, as well as providing for the possibility of creating mixed groups for work in difficult areas.

Keywords: *legal status; mine action; operator; certification; monitoring; humanitarian demining; explosive objects; mine action measures.*